

Artikel fra Nordjyske den 20. maj 2025

Børnelægens råd til tre sygdomme, der virker skræmmende - men sjældent er farlige

Strubehoste, feberkramper og høj feber kan virke voldsomt - men kræver sjældent behandling. Her er tegnene, du skal kende, og hvad du selv kan gøre



Det er helt normalt, at små børn har op til 12 infektioner om året - især i de første leveår. Arkivfoto: Martin Damgård



Sissel Bonde Thiellesen

Journalist

20. maj 2025 kl. 19:47

Hvordan reagerer man, når ens barn midt om natten hoster som en søløve - og man frygter, at det ikke kan få luft?

Eller når kroppen pludselig stivner, og øjnene flakker, fordi feberen stiger?

Den slags øjeblikke rammer mange småbørnsforældre - og første gang kan det føles både voldsomt og meget skræmmende.

Førstegangsmor Thea Bom Kaae Larsen fra Strandby oplevede det, da hendes søn Anker havde falsk strubehoste.

Artikel fra Nordjyske den 20. maj 2025

- Han hostede voldsomt, og jeg blev nervøs for, om han overhovedet kunne få luft. Jeg ringede til vagtlægen om aftenen og sad hos ham det meste af natten - eller gik lidt rundt udenfor for at få frisk luft, fortæller hun.

Hun havde hørt om falsk strubehoste før - men ikke nok til at genkende det, da det stod på.

- Som ny mor bliver man virkelig overrasket over, hvor tit de små er syge, siger hun.

Men hvordan ved man, om det er alvor - eller "bare" endnu en børnesygdom?



Camilla Rix Birkegaard, praktiserende speciallæge i børnesygdomme og ejer af Børneklivnikken Aalborg. Arkivfoto: Martin Damgård

Vi har spurgt Camilla Rix Birkegaard, praktiserende speciallæge i børnesygdomme og ejer af Børneklivnikken Aalborg, hvad du skal vide om tre almindelige sygdomstilstande, der ofte virker skræmmende første gang - og hvordan du håndterer dem bedst.

1 - Falsk strubehoste: Når hosten lyder som en søløve

Falsk strubehoste rammer ofte ud af det blå - og kan være en voldsom oplevelse.

Mange forældre lægger et raskt barn i seng og bliver vækket få timer senere af et barn, der hoster, græder og lyder, som om det har svært ved at få luft.

- Hosten lyder karakteristisk som en søløve, og der kan opstå en hvæsende lyd ved indånding, fordi slimhinderne omkring stemmelæberne hæver, fortæller Camilla Rix Birkegaard.

Det lyder dramatisk, men ifølge børnelægen får de fleste børn luft nok.

- Prøv at bevare roen og berolig barnet. Hvis det bliver blåligt om læberne, skal man søge hjælp.

Hvad hjælper hjemme?

Giv barnet kølig luft: Åbn vinduet, tag lidt tøj af barnet eller gå udenfor.

Artikel fra Nordjyske den 20. maj 2025

Tilbyd noget koldt at drikke eller en is.

- Hvis barnet stadig er påvirket, bør man ringe til vagtlægen. Nogle har brug for behandling med inhalation på hospitalet.
- Men ofte kan man klare det hjemme, og det er helt naturligt at blive meget forskrækket første gang, man oplever det, understreger hun.

2 - Feberkramper: Et chok for de fleste - men sjældent farligt

Feberkramper rammer typisk børn mellem et halvt og fem-seks år. De kommer oftest i forbindelse med høj feber - men kan også opstå ved mere moderate temperaturer.

- Det ligner et epileptisk anfald, men det er det ikke. Barnet reagerer ikke, og det er ser voldsomt ud - især første gang man oplever det, siger Camilla Rix Birkegaard.

Under anfaldet kan barnet blive stift, få trækninger og måske vende det hvide ud af øjnene. Mange forældre bliver bange for, at barnet er ved at dø - men de fleste anfald går over af sig selv efter få minutter.

- Men når man står i det, føles ét minut uendeligt, anerkender hun.

Hvad kan man gøre?

Bliv hos barnet og skab ro.

Læg det om på siden, hvis du frygter opkast.

Tag lidt tøj af for at hjælpe kroppen med at køle ned.

Ring efter hjælp hvis:

Anfaldet varer mere end fem minutter.

Det er første gang det sker.

- Alle børn, der har haft feberkramper første gang, skal vurderes af en læge, men det betyder ikke nødvendigvis, at barnet skal indlægges, fortæller børnelægen.

I sjældne tilfælde får forældre udleveret medicin til brug ved nye anfald. Risikoen for at det sker igen er større, hvis en af forældrene selv har haft feberkramper som barn.

- Feberkramper er noget af det, man aldrig helt vænner sig til - heller ikke som læge, siger Camilla Rix Birkegaard.

3 - Høj feber: Hvornår skal man være bekymret?

Feber i sig selv er sjældent farligt, selvom det ofte bekymrer forældre. Ifølge børnelæge Camilla Rix Birkegaard er det ikke nødvendigvis temperaturen, man skal fokusere på.

- Vi læger går ikke så meget op i, om barnet har 39,5 eller 41 i feber. Det vigtigste er, hvordan barnet har det. Men har feberen varet mere end tre dage, bør barnet vurderes af en læge - blandt andet for at udelukke hals- eller lungebetændelse, forklarer hun.

Det første, man skal holde øje med, er kontakten til barnet. Kan det svare ja og nej - og måske lege med lidt legetøj indimellem?

- Hvis kontakten til barnet er dårlig, skal det vurderes af en læge hurtigt. I værste fald skal meningitis udelukkes - selvom det er sjældent - da hurtig behandling er afgørende.

Artikel fra Nordjyske den 20. maj 2025

Et andet vigtigt tegn er, om barnet får væske nok - og ikke kun vand.

- Det skal helst være noget med enten sukker eller salt i, som saftvand, juice eller en is. Og så skal man holde øje med, om barnet tisser. Hvis det ikke tisser i mange timer, får det for lidt væske, fortæller Camilla Rix Birkegaard.

Det er normalt, at børn med feber spiser mindre og trækker vejret lidt hurtigere end normalt. Men vejrtrækningen må ikke blive besværet - i så fald skal barnet vurderes af en læge.

- I langt de fleste tilfælde er feberen ufarlig - men det kan være svært at vide, hvornår man skal reagere. Derfor er det en god idé at bruge de tre tegn som pejlemærker, siger hun.